

A Kecskés László Társaság szakmai beszámolója a 2012-es évről

Alapító okiratunkban szerepel történelmi megemlékezések szervezése, ennek megfelelően kezdeményeztük városi emléknapi megemlékezést és részt vettünk annak lebonyolításában. 2012. április 12-e immár hivatalos városi emléknapi, ezen a napon a II. világháború után Felvidékről kitelepített magyar családokra emlékezünk. A rendezvényen dr. Molnár Attila, Komárom polgármestere, Potápi Árpád, a Nemzeti Emlékezet Bizottság elnöke, parlamenti képviselő és Társaságunk tagja, Prohászka Marcell szólalt fel. Megkoszorúztuk az erődben általunk felállított emlékművet, Nagy János domborművét. Helytörténelmi feladatainknak két eseményen tettünk eleget: az általunk varratott 3 szekeresszék ruhát elegáns vitrinekben a városháza díszterme előtt állítottuk ki. Ezzel városunk minden polgára részére lehetővé tettük, hogy megcsodálhassák Komárom egyedi hagyományos viseletét. A másik esemény a civilszervezeti összefogás jegyében jött létre: támogattuk az Élettér Egyesület helytörténelmi és történelmi ismereteket közvetítő tevékenységét, rendezvényét.

A történelmi emlékezet ébren tartása, a két Komárom összetartozása jegyében felállított Turul-szobor pénzügyi-adománygyűjtő munkáját segítettük május-június hónapokban, szintén a civil összefogás jegyében.

Szeptember hónapban két eseménnyel emlékeztünk a felvidéki magyarság szenvedéseire. Szeptember 8-án Izsán, szeptember 29-én Martoson emléktábla avatásra került sor. A Kecskés László Társaság 10 éve szervezi a benesi törvények miatt szülőföldjükről elűzött, deportált, szétszakított családok történetét bemutató rendezvényeket. Mint köztudott, Komáromban szép számmal találtak maguknak új otthonot a kitelepítettek. Az emléktáblák felállítását Társaságunk egyik, kitelepítésben érintett tagja, *Mészáros Margit* kezdeményezte, s Komárom képviselőtestülete egyhangúan támogatásáról biztosította az indítványt. Az is köztudott, hogy a jelenlegi szlovák politikai környezetben rendkívül nehéz sors adatik a magyar nemzetiségnek. Az általunk szervezett emlékező alkalmak segítenek magyarságuk és hitük megélésében, erősítésében.

Izsa zömmel katolikus település, ezért az ottani katolikus templom adott helyet az emléktáblának. *Horváth Róbert* izsai plébános úr választotta ki a táblára kerülő szöveget: *Ide-oda vándorlunk, sehol nincs hazánk már.* A mondat a benesi időkben született, kifejezve azt a mély elkeseredettséget, amely átjárta az emberek lelkét, s rákerült a kitelepítést, deportálást végző vonatok oldalára is. Az ünnepi szentmise után *Máté László*, komáromi református esperes és *Horváth Róbert* plébános áldotta-szentelte meg a gyülekezetet és az emléktáblát. A tábla felavatói: *Domin István*, Izsa polgármestere és *Hamrák Zsófia*, Komárom tanácsnoka későbbi felszólalásukban visszaemlékeztek az akkori időkre illetve családi kötődéseiket is felelevenítették. A Szőnyben élő Turiné Gelle Aranka (társaságunk tagja) kéréssel fordult az izsai hallgatósághoz, segítsenek neki abban, hogy feléleszthesse a több mint 60 éve megszakadt rokoni-baráti kapcsolatokat, nagymamája családja ebből a faluból származott. A megemlékezők elszorult torokkal hallgatták *Tolcsvay Béla* lélekemelő műsorát, együtt énekelve a művésszel: *Legyen úgy, mint régen volt, hogy ne ártson a magyarnak se a Duna, se a Tisza, se az Olt.*

A megemlékező ünnepség után bensőséges hangulatú szeretetvendégség következett.

Martos református község, így a helyi református templom volt a megemlékezés helyszíne. Az ünnepi istentiszteleten ígét hirdetett *Dobai Sándor* esperes: „*Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?*” Igehirdetésében kitért a XX. század véres világháborúira, a magyarság hányattatásaira. „Meg kellett

tapasztalnunk, hogy Isten nem a mi elképzeléseinket váltja valóra, még a hamisan visszaszerzett egységünket sem nézi el, hanem azt várja, hogy térjünk meg, és kérjük az ő eligazítását, az ő vezetését és akkor tapasztalhatjuk meg, hogy ha Isten velünk, ki lehet ellenünk? A háború után hiába vártuk a csodát. Nem a várva-várt béke ideje, hanem a hontalanság évei következtek. A kassai kormányprogram háborús bűnösnek minősített minden magyart. A kisebbségi kérdést deportálással és kitelepítéssel próbálták megoldani. Hogy mégis megmaradhattak nagyszüleink őseink földjén, ezt paradox módon a kommunisták hatalomra jutásának köszönhetjük, akik leállították az ún. lakosságcsere programot" – idézte fel a magyarságot ért megaláztatásokat. Az esperes szolgálata és a Szózat eléneklése után *Dr. Molnár Attila* Komárom és *Keszegh István* Martos polgármestere leleplezték az emléktáblát, amelyen *Dr. Szénási Szilárd* helyi lelkipásztor által választott igevers olvasható a Bírák könyvének 11,7b része alapján: "*Hiszen ti gyűöltök engem és kiűztetek apám házából*". Az igeszakasz választásával kapcsolatban azt mondta, hogy úgy érzi, ez az ige hűen tükrözi a jelenkori állapotokat a Felvidéken. A kitelepítésnek és az elűzetésnek ugyan már vége, de a szívek mélyén ez a jelenség sajnos még ott van a többségi nemzet szívében, mert ez élteti a mai napig érvényes benesi dekrétumokat. Amikor ez a érzés megszűnik és bennünket is egyenrangú állampolgároknak tartanak és testvérként visszafogadnak, akkor veszítik majd igazán hatályukat ezek a törvények: jogilag és lelkiileg is" – osztotta meg gondolatait a hallgatósággal Szénási Szilárd lelkipásztor. Majd *dr. Kálmán Attila*, nyugalmazott zsinati világi elnök, iskolaigazgató szívhez, lélekhez szóló szavai következtek, kiemelve, hogy mindig világosan és igazán kell szólni a magyar nemzetiség szlovákiai helyzetéről.

Az emléktáblát *Elek László* komáromi római katolikus esperes és *Dr. Szénási Lilla* martosi lelkipásztor szentelte és áldotta meg. A Martosi Református Egyházi Alapiskola diákjainak a műsora után ünnepi beszédet mondott Komárom és Martos polgármestere *Dr. Molnár Attila* és *Keszegh István*, melyben felelevenítették a 65. évvel ezelőtti eseményeket. A megemlékezésen a martosi református gyülekezet ifjúsági zenekara előadta a Felvidék könnyei című szerzeményt, majd a 89 éves *Jóba János* egykori martosi, ma már komáromi lakos osztotta meg a hallgatósággal a kitelepítéssel kapcsolatos visszaemlékezéseit. A helyi Csemadok alapszervezetének hagyományőrző csoportjának nótacsokra után *Tolcsvay Béla* előadóművész "*Áldott legyen mindig ez a föld!*" című összeállítása következett.

A két rendezvényen 400-450 fő vett részt, a helybelieken kívül természetesen komáromiak, de jöttek Gyömrőről, Békéscsabáról, Székesfehérvárról is vendégek.

Nemes Andrásné, kuratóriumi elnök
Kecskés László Társaság